

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У НОВОМ САДУ
Пословни број Гж1. 54/13
Дана 22.05.2013.
Нови Сад

ОСНОВНИ СУД У НОВОМ САДУ	
Предато лично, поштом препоручено	
Обично дана _____	Рно _____
Примерака _____	прилога _____
ПРИМЉЕНО	
23 JUN 2013	
Тиксирано _____	лпн. Бел таксе _____
Мњак таксе од _____	лпнара _____
Број _____	201 _____
Почам _____	
Време: _____	

У ИМЕ НАРОДА!

Виши суд у Новом Саду, у већу судија Милане Миличковић, председник већа. Наде Јанковић и Оливере Пејак-Прокеш, чланови већа, у правној ствари тужиоца **РАЈАЧИЋ МИЛАНА** из Суботице, ул. Рада Кончара бр. 12, кога заступа Остојић Живко, адвокат у Новом Саду, против туженог **ФОНД ЗА ОСИГУРАЊЕ ВОЈНИХ ОСИГУРАНИКА**, Београд, ул. Крунска бр. 13, кога заступа луковњак Мирослав Кужет, по генералном овлашћењу, ради накнаде штете, поступајући по одлуци Уставног суда, пословни број Уж. 686/2012 од дана 31.01.2013. године, за понављање поступка по жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду, пословни број П1 7872/2010 од 23.09.2011. године, у нејавној седници већа одржаној дана 22.05.2013. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Новом Саду, пословни број Гж1. 130/11 од дана 16.12.2011. године.

Жалба тужиоца се **УСВАЈА** и пресуда Основног суда у Новом Саду, пословни број П1 7872/2010 од 23.09.2011. године, се **ПРЕИНАЧАВА**, тако што се обавезује тужени Фонд за осигурање војних осигураника да тужиоцу Рајачић Милану на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа пензије за период од 01.01.2008. године до 31.10.2010. године износ од укупно 84.138,73 динара, са законском затезном каматом почев од 30.04.2011. године до исплате, док се побijaна одлука у преосталом одбијајућем делу за износ од 23.274,52 динара (углавничена законска затезна камата до 30.04.2011. године), са законском затезном каматом на тај износ почев од 30.04.2011. године па до исплате и у делу одлуке о трошковима парничног поступка. **УКИДА** и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Побијаном пресудом одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије, у периоду од 01.01.2008.године до 30.04.2011.године, исплати износ од 107.413,25 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2011.године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка, а све у року од 8 дана, под претињом принудног извршења. Ослобођен је тужилац обавезе плаћања судских такси.

Против наведене пресуду жалбу је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду, пословни број Гж1 130/11 од 16.12.2011.године жалба тужноца је одбијена и пресуда Основног суда у Новом Саду, пословни број П1 7872/2010 од 23.09.2011.године је потврђена.

Тужилац је дана 30.01.2012. године поднео Уставном суду уставну жалбу против пресуде Основног суда у Новом Саду посл.бр. П1 7872/2010 од 23.09.2011.године и пресуде Вишег суда у Новом Саду, пословни број Гж1. 130/11 од 16.12.2011.године због повреде права на правично суђење зајамчено чланом 32. став 1. Устава.

Одлуком Уставног суда, пословни број Уж. 686/2012 од 31.01.2013.године усвојена је уставна жалба Милана Рајачића и утврђено да је пресудом Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23.09.2011.године и пресудом Вишег суда у Новом Саду, пословни број Гж1. 130/11 од 16.12.2011.године подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење зајемчено чланом 32 став 1 Устава Републике Србије. Наложено је Вишем суду у Новом Саду да у року од 60 дана од дана достављања одлуке Уставног суда, понови поступак по жалби подносиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23.09.2011.године.

Жалба тужене је основана.

Испитујући првостепену пресуду у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачке 1, 2, 5, 7. и 9. ЗПП-а и на правилну примену материјалног права, у смислу члана 372. став 2. у вези са чланом 478. став 1. ЗПП-а, а сходно члану 506. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11), овај суд је нашао да је првостепена пресуда у делу одлуке тужбеног захтева у погледу главнице донета уз погрешну примену материјалног права, док је у делу углавничене законске затезне камате иста донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП-а, а што је довело и до погрешне примене материјалног права у том делу.

Према утврђењу првостепеног суда решењем туженог ИП бр. 90348 УП-1 број 2967 од 26.05.1989.године тужиоцу је признато право на инвалидску пензију, почев од 01.06.1989.године. Решењем туженог ИП бр. 090348 УП-1 од 28.11.2007.године усклађена је инвалидска пензија тужиоца на 2.622,675 бодова, односно 85,0% од пензијског основа, почев од 01.08.2004.године, према важећим елементима пензијског основа, као и на 2.834,079 бодова, односно 85% од пензијског основа, почев од 01.10.2006.године, према важећим елементима пензијског основа, те је истим решењем стављено ван снаге решењем о усклађивању бр. 09348 од 21.11.2006.године. Такође, тужени је извршио усклађивање војних пензија почев од 01.01.2008.године за 4,21 % (повећана је вредност бода од 9,02 на 9,40). Тужени је пензије за војне пензионере у току 2008.године, редовно усклађивао, и то у идентичним процентима као пензије које се односе на пензионере који се финансирају из РФ ПИО. Међутим, тужени није донео решење о ванредном усклађивању војних пензија, почев од 01.01.2008.године, за 11,6% као што је то учинио РФ ПИО својим Решењем о ванредном усклађивању пензије, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008.године. Просечно остварена пензија ФСОВО у 2007.години износила је 95% од просечне зараде у Републици Србији у 2007.години, односно просечне пензије војних пензионера Фонда за социјално осигурање војних осигураника нису у 2007.години биле испод 60% остварене зараде запосленог у РС. Тужени је тужиоцу обрачунао и исплатио пензију, у спорном периоду од 01.01.2008.године од 30.04.2011.године, у износу од 1.264.241,44 динара.

Према члану 193 став 1 Закона о војсци Србије (Службени гласник РС број 116/07 и 88/09) који је ступио на снагу 01.01.2008. године, усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Уједино је чланом 197 став 2 стављена ван снаге одредба члана 261 Закона о војсци Југославије, који је регулисао начин усклађивања војних пензија.

Из наведене материјалноправне одредбе произлази обавеза туженог да усклађивање износа пензија војних осигураника врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Даље, чланом 21 Закона о изменама и допунама Закона о пензијско инвалидском осигурању (Службени гласник РС број 85/2005 од 6.10.2005. године) регулисано је да се пензија од 1. априла и 1. октобра текуће године усклађује, на основу статистичких података, са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних шест месеци. Међутим, чланом 73. истог закона прописано је да се изузетно од одредбе члана 21. овог закона, усклађивање пензије врши: 1) од 1. априла и 1. октобра 2006. године, са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених на територији Републике у претходних шест месеци, у проценту који представља збир 62,5%

процента раста, односно пада трошкова живота и 37,5% процента раста, односно пада зарада; 2) од 1. априла и 1. октобра 2007. године, са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених на територији Републике у претходних шест месеци, у проценту који представља збир 75% процента раста, односно пада трошкова живота и 25% процента раста, односно пада зарада; 3) од 1. априла и 1. октобра 2008. године, са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених на територији Републике у претходних шест месеци, у проценту који представља збир 87,5% процента раста, односно пада трошкова живота и 12,5% процента раста, односно пада зарада. Исплата усклађене пензије тече од првог дана у месецу у коме је извршено усклађивање.

Сходно наведеним законским одредбама, тужени је био дужан да усклађивање свих доспелих војних пензија до 01.01.2008. године врши у складу са одредбама Закона о пензијско инвалидском осигурању.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање (Службени гласник РС број 20/08 од 19.02.2008. године) усклађене су пензије, вредност општег бода, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде почев од 01.01.2008.године за 11,06 %, с тим да се пензије и новчане накнаде са овим процентом усклађују у односу на усклађену пензију и новчану накнаду по решењу из октобра 2007. године, а којим је извршено усклађивање пензија од 01.10.2007.године (Службени гласник РС број 99/07).

Из чињенице да је Републички Фонд ПИО, примењујући одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању (у даљем тексту Закона), својим актом који је техничко-спроведбеног карактера, у поступку извршавања законом утврђених обавеза Фонда, сагласно начину и методу утврђеним законом, утврдио конкретни проценат усклађивања пензија од 11,06%, на основу званичних статистичких података (кретање трошкова живота у претходних 6 месеци и просечне зараде запослених у проценту који се утврђује на начин прописан чланом 73 став 2), произилази да је и тужени по службеној дужности (на основу члана 5 Уредбе о начину остваривања и престанку права из ПИО војних осигураника) био у обавези да у истом проценту (јер је начин и метод утврђен законом) изврши ванредно усклађивање пензија војних пензионера. Ово из разлога што се и пензије војних осигураника од 01.01.2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен Законом о пензијском и инвалидском осигурању.

Сходно горе наведеном, тужени није извршио усклађивање износа војних пензија за 11,06% почев од 01.01.2008. године, у складу са одредбама Закона о пензијско инвалидском осигурању, а што је био дужан учинити по службеној дужности, на основу члана 5 Уредбе о начину остваривања и престанка права из ПИО војних осигураника, на који начин је тужени причинио штету у висини разлике између износа исплаћених пензија и износа које је био дужан исплатити у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Тужиоцу је за наведени период исплаћена пензија у износу од 1.264.241,44 динара, а да је тужени вршио усклађивање пензије тужили за 11,06%, истој би исплатио износ од 1.348.380,17 динара. Разлика између исплаћених и припадајућих пензија износи 84.138,73 динара, а законска затезна камата закључно са 30.04.2011. године износи 23.274,52 динара, односно укупан дуг са обрачуном законском затезном каматом до 30.04.2011. године износи 107.413,25 динара.

Правилност одлуке о тужбеном захтеву за обрачунате законске затезне камате на појединачне износе разлике, од дана доспећа сваког појединачног износа до израде налаза вештака 28.11.2007. године, у износу од 23.274,52 динара, те за законску затезну камату на тај износ од 30.04.2011. године, се за сада не може испитати јер правилност обрачуна затезних камата за период доцње, па тиме и право тужиоца, није расправљена са аспекта примене одредаба Закона о висини стопе затезне камате ("Службени лист СРЈ", број 9/01). Наиме, приликом одлучивања о праву тужиле на обрачунате законске затезне камате за период доцње до израде налаза вештака и о праву на затезне камате на тако углавничен износ камата, сходно одредби члана 60. став 1. Закона о Уставном суду, другостепени суд је имао у виду да је Уставни суд донео Одлуку број IУз-82/2009 од 12. јула 2012. године ("Службени гласник РС" бр. 73/2012), којом је утврдио да није у сагласности са Уставом одредба члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате у делу који гласи "применом конформне методе".

Имајући у виду све наведено, другостепени суд је жалбу тужиоца усвојио, те је првостепену пресуду преиначио у одбијућем делу (у делу главнице), тако што је обавезао туженог да тужиоцу на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије од 01.01.2008. године исплати износ од 84.138,73 динара са законском затезном каматом на овај износ од 30.04.2011. године, док је у преосталом одбијајућем делу (у делу углавничене законске затезне камате до 30.04.2011. године у износу од 23.274,52 динара и законске затезне камате на тај износ од 30.04.2011. године) првостепену пресуду укинуо и у том делу предмет вратио на поновни поступак.

У поновном поступку првостепени суд ће ценити захтев за углавничене затезне камате и затезну камату на тај износ према одредбама наведеног прописа, због чега ће оценити и правилност обрачуна камате и донети правилну и закониту пресуду о овом делу тужбеног захтева, као и одлуку о трошковима целог поступка.

На основу изнетог, а применом чл. 376. став 1. и 380. тачка 4. ЗПП-а, одлучено је као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА СУДИЈА
Милана Милчиновић, с.р.
з.т.д.

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: Уж - 686/2012
12.02. 2013. године
Београд

13.02.2013.

Уставни суд, Велико веће, у саставу: председник Суда др Драгиша Б. Слијепчевић, председник Већа и судије др Боса Ненадић, Катарина Макојловић Андрић, др Оливера Вучић, Предраг Ђетковић, Милан Станић, Братислав Ђокић и др Томислав Стојковић, чланови Већа, у поступку по уставној жалби Милана Рајачића из Суботице, на основу члана 167. став 4. у вези члана 170. Устава Републике Србије, на седници одржаној 31. јануара 2013. године, донео је

ОДЛУКУ

1. Усваја се уставна жалба Милана Рајачића и утврђује да је пресудом Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године и пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж1. 130/11 од 16. децембра 2011. године подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије.

2. Налаже се Вишем суду у Новом Саду да, у року од 60 дана од дана достављања Одлуке Уставног суда, понови поступак по жалби подносиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године.

Образложење

1. Милан Рајачић из Суботице је 30. јануара 2012. године, преко пуномоћника Живка Остојића, адвоката из Новог Сада, поднео Уставном суду уставну жалбу против пресуде Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године и пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж1. 130/11 од 16. децембра 2011. године, због повреде права на правично суђење зајемченог чланом 32. став 1. Устава Републике Србије.

2. Уставни суд је на седници одржаној 5. децембра 2012. године донео Одлуку Уж-5287/2011, којом је усвојио уставну жалбу Радомира Милосављевића и утврдио да је пресудом Вишег суда у Нишу Гж. 2692/11 од 22. септембра 2011. године повређено право овог подносиоца на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава. Истом одлуком Уставни суд је, као мору за отклањање последица учињене повреде права на правично суђење, наложио Вишем суду у Нишу да, у року од 60 дана од дана достављања одлуке Уставног суда, понови поступак по жалби коју је подносилац уставне жалбе изјавио против пресуде Основног суда у Нишу П. 13382/10 од 26. маја 2011. године.

Уставни суд је из садржине уставне жалбе и на основу увида у приложене доказе, утврдио да је подносилац уставне жалбе у парничном поступку који је претходно уставносудском, био у идентичној чињеничној и правној ситуацији као и подносилац уставне жалбе у предмету Уж-5287/2011.

Полазећи од наведеног, Уставни суд је утврдио да је оспореним пресудама Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године и Вишег суда у Новом Саду Гж1. 130/11 од 16. децембра 2011. године подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење. Оваква Одлука је утемељена на разлозима датим у образложењу Одлуке Уставног суда Уж-5287/2011 од 5. децембра 2012. године, која је објављена на сајту Уставног суда (www.ustavni.sud.rs).

3. На основу изложеног и одредаба члана 89. ст. 1. и 2. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07 и 99/11), Уставни суд је усвојио уставну жалбу у односу на истакнуту повреду права на правично суђење и наложио Вишем суду у Новом Саду да, у року од 60 дана од дана достављања ове одлуке, понови поступак по жалби коју је подносилац уставне жалбе изјавио против пресуде Основног суда у Новом Саду П1. 7872/2010 од 23. септембра 2011. године

4. На основу свега наведеног и одредаба члана 42б став 1. тачка 1) и члана 45. тачка 9) Закона о Уставном суду, Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
др Драгиша Б. Слјенчевић, с.р.

За тачност отправака:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У НОВОМ САДУ
Пословни број Гж1. 130/11
Дана 16.12.2011.
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА!

Виши суд у Новом Саду, у већу судија Оливере Пејак-Прокиш, председник већа, Наде Јанковић и Вере Крстин, чланови већа, у празној ствари тужноца **РАЈАЧИЋ МИЛАНА** из Суботице, ул. Рада Кошчара бр. 12, кога заступа **Остојић Живко**, адвокат у Новом Саду, против туженог **ФОНД ЗА ОСИГУРАЊЕ ВОЈНИХ ОСИГУРАНИКА**, Београд, ул. Крунска бр. 13, кога заступа пуковник **Мирослав Кужет**, по генералном овлашћењу, ради накнаде штете, решавајући о жалби тужноца изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду, пословни број П1 7872/2010 од 23.09.2011. године, у нејавној седници већа одржаној дана 16.12.2011. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба тужноца се **ОДБИЈА** и пресуда Основног суда у Новом Саду, пословни број П1 7872/2010 од 23.09.2011. године **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Побијаном пресудом одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије, у периоду од 01.01.2008. године до 30.04.2011. године, исплати износ од 107.413,25 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2011. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка, а све у року од 8 дана, под претњом принудног извршења. Ослобођен је тужилац обавезе плаћања судских такси.

Против наведене пресуду жалбу је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права.

Жалба није основана.

Испитујући побједано решење у границама разлога наведених у жалби, лажећи до службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка у смислу одредабе члана 372 ЗПП и на правилну примену материјалног права, овај суд је установио да је исто донето без битних повреда одредаба парничног поступка из чл.361 став 2. тач. 1,2,5,7 и 9 ЗПП-а и да је правилном примењено материјално право.

Према утврђењу првостепеног суда решењем туженог ИП бр. 90348 УП-1 број 2967 од 26.05.1989.године тужиоцу је признато право на инвалидску пензију, почев од 01.06.1989.године. Решењем туженог ИП бр. 090348 УП-1 од 28.11.2007.године усклађена је инвалидска пензија тужиоца на 2.622,675 бодова, односно 85,0% од пензијског основа, почев од 01.08.2004.године, према важећим елементима пензијског основа, као и на 2.834,079 бодова, односно 85% од пензијског основа, почев од 01.10.2006.године, према важећим елементима пензијског основа, те је истим решењем стављено ван снаге решењем о усклађивању бр. 09348 од 21.11.2006.године. Такође, тужени је извршно усклађивање војних пензија почев од 01.01.2008.године за 4,21 % (повећана је вредност бода од 9,02 на 9,40). Тужени је пензије за војне пензионере у току 2008.године редовно усклађивао, и то у идентичним процентима као пензије које се односе на пензионере који се финансирају из РФ ПИО. Међутим, тужени није донео решење о ванредном усклађивању војних пензија, почев од 01.01.2008.године, за 11,6% као што је то учинио РФ ПИО својим Решењем о ванредном усклађивању пензије, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008.године. Просечна остварена пензија ФСОВО у 2007.години износила је 95% од просечне зараде у Републици Србији у 2007.години, односно просечне пензије војних пензионера Фонда за социјално осигурање војних осигурачника нису у 2007.години биле испод 60% остварене зараде запосленог у РС. Тужени је тужиоцу обрачунао и исплатио пензију, у спорном периоду од 01.01.2008.године од 30.04.2011.године, у износу од 1.264.241,44 динара.

На основу овако утврђених чињеница, свеобухватном оценом изведених доказа, без битних повреда одредаба парничног поступка, првостепени суд је правилно применио материјално право и донео побједану пресуду.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је орган туженог није био у обавези да донесе решење о ванредном усклађивању пензија, почев од 01.01.2008. године, за 11,66% за тужиоца, као војног пензионера, па нема нити неправилног, нити незаконитог рада, односно одговорности туженог, а ни штете, јер тужиоцу није ускраћено право на исплату пензије.

Неосновано се у жалби тужиоца истиче да је првостепени суд погрешно применио материјално право. Наиме, правилан је закључак првостепеног суда да су користици војних пензија тек почев од 01.01.2008.године, када је ступио на снагу Закон о војсци Србије, преведени у систем и режим који је регулисао

Законом о пензијском и инвалидском осигурању, из чега произилази да се пре тога, дакле у 2007. години, на њих није могао примењивати, па ни одредба чл. 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, супротно жалбеним изводима тужиоца. Према томе, тужиоцу, као кориснику инвалидске војне пензије, није могла бити ванредно усклађена пензија за претходну годину, сходно Закону о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Надаље, одредбом чл. 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. Гласник РС“ бр. 85/05) прописано је да се, уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије се ванредно усклађују од 01. јануара текуће године, за проценат који се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години. Како је просечна пензија војних пензионера Фонда за социјално осигурање војних осигураника у 2007. године износила 95% од просечне зараде у Републици Србији 2007. године, односно није била испод 60% остварене зараде запосленог у РС, нису били испуњени услови за ванредно усклађивање пензија почев од 01.01.2008. године, све и да су корисници војних пензија били у систему и режиму пензијског и инвалидског осигурања корисника пензија у осигурању запослених у 2007. године.

Сходно цитираним одредбама које су правилно примењене на утврђено чињенично стање, неосновано се жалбом тужиоца оспорава правилност и законитост добијене пресуде. Како је одлука првостепеног суда донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 1, 2, 5, 7, и 9. ЗПП-а и како је на утврђено чињенично стање правилно примењено материјално право, другостепени суд је жалбу тужиоца одбио и првостепену пресуду потврдио применом члана 375. ЗПП-а.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА

Оливера Пејаковић-Прокић, с.р.

13.6.

Република Србија
ОСНОВНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл. бр. П1 - 7872/2010
Дата, 23.09.2011. године
Нови Сад

Б А С О 2
13.11.11

У ИМЕ НАРОДА

Основни суд у Новом Саду, судија Весна Душић, у правној ствари *туженоца РАЈАЧИЋ МИЛАНА* из Суботице, Ул. Рада Кончаре бр. 12, кога заступа Жико Остојић, адвокат у Новом Саду, против *туженог ФОНД ЗА ОСИГУРАЊЕ ВОЈНИХ ОСИГУРАНИКА*, Београд, Ул. Крунска бр. 13, кога заступа пуковник Мирослав Кузет, по генералном овлашћењу, *ради накнаде штете, в.п.с.: 107.413,25 динара*, након одржане славне расправе, закључене дана 23. септембра 2011. године, у присуству пуномоћника тужноца и заступника туженог, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе туженог Фонд за осигурање војних осигураника да му, на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадничје пензије, у периоду од 01.01.2008. године до 30.04.2011. године, исплати износ од 107.413,25 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2011. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка, а сау у року од 8 дана, под претњом принудног извршења.

ОСЛОБАЂА СЕ тужилац обавезе плаћања судских такси.

Образложење

Тужилац је 30.09.2010. године, путем пуномоћника, поднео тужбу против туженог, ради накнаде штете. У тужби је истакао да је као припадник Војске Србије – Новосадског корпуса радио и отишао у пензију из Новог Сада, из Команде новосадског корпуса, и на тај начин стекао сва права, као и остали професионални припадници Војске Србије на једнаку пензију. Надлежност Основног суда у Новом Саду, тужилац је засновао на одредби чл. 45. ЗПП-а. Надаље, тужилац је у тужби цитирао одредбу чл. 261. Закона о Војсци Југославије, потом чл. 4. ст. 1. тач. 4. Уредбе о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда СОВО Београд, затим, одредбу чл. 5. ст. 1. Уредбе о начину остваривања и престанка права из пензијског осигурања војних осигураника, као и чл. 12., те измене и допуне Уредбе о платама од 22.07.2004. године, те навео да је тужилац у више наврата поднео захтев за признавање пензије у смислу Уредбе о изменама Уредбе о платама и другим вичаним потраживањима, али да до подношења тужбе није добио никакав одговор. Истакао је да тужени Фонд за

социјално осигурање војних осигураника Београд није поступио по позитивним прописима, већ је селективно одређеном броју војних пензионера исплаћивао пензију у складу са већешим позитивним прописима, док је тужноцу исплаћивао пензију по старом обрачуну, чиме је тужени увећао своју имовину на штету имовине тужноца. Такође, истакао је да је тужени признао основ тужбеног захтев из разлога што су по Уредби која је сад на снази делимично исплаћује износ од 2.000,00 динара по новом обрачуну, али и поред тога су у обавези да исплате износ од 2.400,00 динара, месечно. На описани начин дошло је по тврђњи тужноца до неованог обогоћења на страни туженог, јер је тужени био у обавези да тужноцу исплати пензију у складу са елементимакоје је дала Уредба о изменама и допунама Уредбе о платама и другим новчаним приманима професионалних војника и цивилних лица у ВЈ, док су другим пензионисаним професионалним лицима исплаћивали пензију у складу са елементима нове Уредбе, почев од 01.08.2004. године. Измењеним решењем произилази да је тужена страна признала тужноцу право на цупу пензију, као и другим пензионисаним лицима Војске Србије. Стога, тужилац је предложио у тужби да суд обавезе тужени Фонд да му исплати, на име материјалне штете, за период од 01.01.2008. до 31.10.2010. године, износ од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом од 01.01.2008. године па до исплате, те да тужноцу накнади торшкове ширничног поступка. Међутим, поднеском од 09.02.2011. године тужилац је снизио тужбени захтев потражујући на име материјалне штете за спорни период износ од 170.000,00 динара, са законском затезном каматом од 01.01.2009. године па до коначне исплате. Такође, тужилац је у тужби предложио да га суд ослободи обавезе плаћања судских такси, сходно одредби чл. 164. ст. 3. ЗПП-а и чл. 9. Закона о судским таксама, јер је пензионар, и живи искључиво од пензије.

Тужилац је коначно одређено тужбени захтев поднеоком од 16.06.2011. године, о којем је овај суд у целости одлучио изреком ове пресуде.

У одговору на тужбу, тужени је у целости испорио тужбене наводе, као и тужбени захтев, и то из следећих разлога: наиме, изводима тужбе тужилац недвосмислено указује да је тужени био у обавези да поступи по чл. 193. Закон о Војсци Србије у вези са чл. 75. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању и повећа пензију за 11,6%, као што је то учинио Фонд ПНО РС. Решењем о ванредном усклађивању пензија бр. 181-431/08 од 25.01.2008. године. Одредбом чл. 15. Уредбе о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда за СОВО („Сл. лист СРЈ“, бр. 67/93 и 24/94) нормирано је да директор Фонда за СОВО, између осталог, (тач. 4) доноси решења у првом степену о правима из пензијског и инвалидског осигурања ... итд., те како је очигледно да је заштита и остваривање права у предметној ствари обезбеђена у управном поступку, тужени је сматрао да нема места за даље поступање ширничног поступка јер је судска заштита обезбеђена у управно-судском поступку по тужби за пренепитивање законитости коначног управног акта и с тим у вези предложио да се овај суд огласи апсолутно ненадлежним за поступање у овој правној ствари, те тужбу тужноца одбаци, а тужноца обавезе да туженом накнади трошкове судске таксе за светла одговора на тужбу у износу до 7.400,00 динара, у року од 8 дана од дана привносности решења, под претњом принудне наплате. Надаље, тужени је истакао, да ако суд не одбаци тужбу, због апсолутне ненадлежности, да тужбени захтев тужноца одбаци, јер тужени тужноцу пензију исплаћује у складу са решењем којим му је признато право на пензију у вези утврђеној овим решењем, да законитост тог управног акта, а што подразумева и правилност обрачуна и висине пензије, односно контролу правилне примене одредаба позитивних прописа на којима тужилац у овом спору заснива свој захтев, одлучује у управном поступку пред надлежним органима, као и у управном спору. С обзиром да је тужноцу пензија у

potpunosti isplaćivana u skladu sa rešenjem, nema nezakonitog i nepravilnog rada državnog organa.

Sud je sproveo dokazni postupak čitanjem: Rešenja Zавода за социјално осигурање војних осигураника од 26.05.1989. године, Тужбе тужиоца Драгана Машале подигнуте пред Управним судом у Београду против Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 24.05.2010. године, Решења Првог Основног суда у Београду посл. бр. 38 П-33887/10 од 20.05.2010. године, Прегледа нето зарада у Републици Србији у периоду од децембра 2006. године до децембра 2007. године, Пресуде Управног суда посл. бр. IУ-22675/10 од 16.02.2011. године, Налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке мр Милојка Бубњевића, Решења Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 28.11.2007. године, Обрачуна примљених пензија, Процента усклађивања пензија и Пресуде Вишег суда у Сомбору посл. бр. Гж-671/11, те Решења о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и повачких накнада од Јануара 2008. године РФ ПИОЗ („Сл. гласник РС“, бр. 20/2008 од 19.02.2008. године), као и саслушањем вештака мр Милојка Бубњевића, па је на основу предложених и изведених доказа утврдио следеће *чињенично стање*:

Решењем туженог ИП бр. 90348 УП-1 број 2967 од 26.05.1989. године тужиоцу Рајачић Јовану је признато право на инвалидску пензију, почев од 01.06.1989. године.

Решењем туженог ИП бр. 090348 УП-1 од 28.11.2007. године ускађена је инвалидска пензија тужиоца на 2622,675 бодова, односно 85,0% од пензијског основа, почев од 01.08.2004. године, према важећим елементима пензијског основа, као и на 2834,079 бодова, односно 85,0% од пензијског основа, почев од 01.10.2006. године, према важећим елементима пензијског основа, те је истим решењем стављено ван снаге решење о усклађивању бр. 09348 од 21.11.2006. године.

Такође, тужени је извршио усклађивање војних пензија почев од 01.01.2008. године за 4,21% (повећана је вредност бода од 9,02 на 9,40). Тужени је пензије за војне пензионере у току 2008. године, редовно усклађивао, и то у идентичним процентима као и пензије које се односе на пензионере који се финансирају из РФ ПИО.

Међутим, тужени није донео решење о ванредном усклађивању војних пензија, почев од 01.01.2008. године, за 11,6%, као што је то учинио РФ ПИО својим Решењем о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и повачких накнада од Јануара 2008. године („Службени гласник РС“, бр. 20/2008).

Просечно остварена пензија у ФСОВО у 2007. години износила је 95% од просечне зараде у Републици Србији у 2007. години, односно просечне пензије војних пензионера Фонда за социјално осигурање војних осигураника износу у 2007. години биле испод 60% остварене зараде запосленог у РС.

Тужени је тужиоцу обрачунао и исплатио пензију, у спорном периоду од 01.01.2008. године до 30.04.2011. године, у износу од 1.264.241,44 динара.

Да је тужени извршио обрачунао и усклађивање пензије у складу са ванредним повећањем вредности бода за 11,06%, а за спорни период од 01.01.2008. до 30.04.2011. године, тужиоцу би исплатио износ од 1.348.380,17 динара, односно мање је исплаћен износ од 84.138,73 динара.

Законска затезна камата на тако обрачунату разлику у пензији, уз принцип да дужничко-поверљивачки однос настаје 16-тог у месецу за разлику из предходног месеца, износи 23.274,52 динара, закључно са 30.04.2011. године (дан вештачења).

Укупна разлика између исплаћених пензија и пензија које би биле обрачунате уз вредно усклађивање од 11,06 %, увећане за затезне камате за период вештачења, износи 107.413,25 динара, а на дан 30.04.2011. године.

Ове чињенице суд је утврдио на основу изјава и мишљења и исказа вештака економско-финансијске струке мр Милојка Бубићевића, који налаз је суд прихватио, с обзиром да је урађено у складу са правилима струке и науке, и имајући у виду да партичне странке нису имале примедбе на изаз и мишљење вештака, а да је вештак је у свом исказу, на јасан и искрен начин, одговорио на питања туженог: да просечне пензије на нивоу Републике се исказују у Републичком фонду ПИО, док се просечне пензије у Војсци исказују у Фонду СОВО, из чега произлази да просечне пензије у Војсци нису ушле у просек пензија на нивоу Републике, те да је просечна пензија у Војсци износила 95% од просечне зараде у РС у 2007. години.

Суд није посебно ценко тужбу подигнуту пред Управним судом и одлуке судова, које се налазе у списима предмета, јер сва писмена представља партичне радње у другим судским поступцима, и нису од значаја за пресуђење у конкретној правој ствари.

Приговор апсолутне неваљаности суда, који је истакао тужени, није основан, с обзиром да је према Закону о уређењу судова („Сл. гласник РС“, бр. 116/2008), одредби чл. 22, ст. 2., основни суд, као суд опште надлежности, надлежан за поступање односно суђење у грађанскоправним споровима, што свакако јесте предметни спор, у ком је предмет тужбеног захтева накнада материјалне штете, за коју тужилац тврди да је претрпео незаконитим и неправилним радом органа туженог.

Полазећи од утврђених чињеница, овај суд налази да *тужбени захтев није основан*.

Наиме, одредбом чл. 172, ст. 1. ЗОГ прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Одредбом чл. 193, ст. 1. Закона о војсци Србије („Сл. Гласник РС“, бр. 116/07, који закон је ступио на снагу 01.01.2008. године) прописано је да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу Закона о војсци Србије врши по динамички и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом чл. 21, ст. 1. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. Гласник РС“, бр. 85/05) прописано је да се пензија од 01. априла и 01. октобра текуће године, усклађује на основу статистичких података са кретањем трошкова живота на територији републике у претходних 6 месеци, док је ст. 2. истог члана прописано да исплати усклађене пензије теће од исплате априлске, односно октобарске пензије.

Одредбом чл. 75. истог закона прописано је да се, уколико просечан износ пензије курсника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи

мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије се ванредно усклађују од 01. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години.

Конкретно, у предметној парници није било спорно да је тужба вршио у предметном периоду усклађивање пензија војних пензионера, па и тужилоца, по динамички и на начин којим се регулише пензијско и инвалидско осигурање.

Међутим, тужилац је свој тужбени захтев за накнаду материјалне штете за спорни период засновао на чињеници да је орган туженог пропустио да донесе решење о ванредном усклађивању пензија, почев од 01.01.2008. године за 11,06 %, а како је то учинио РФ ПИО својим решењем, које је објављено у „Службеном гласнику РС“, бр. 20/2008.

Становиште овог суда је да је, у конкретном случају, орган туженог поступио законито када није донео решење о ванредном усклађивању војних пензија, почев од 01.01.2008. године за 11,06 %, јер за то није постојао ни правни основа.

Наиме, корисници војних пензија су тек почев од 01.01.2008. године, када је ступио на снагу Закон о војци Србије, преведени у систем и режим који је регулисан Законом пензијском и инвалидском осигурању, из чега произлази да се пре тога, дакле у 2007. години, на њих није могао примењивати Закон о пензијском и инвалидском осигурању, па ни одредба чл. 75. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, јер се усклађивање пензија по истој одредби врши на основу статистичких података са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних шест месеци. Према томе, тужиоцу, као кориснику инвалидске војне пензије, а почев од 01.01.2008. године, пензија и није могла бити ванредно усклађена за претходну годину, сходно напред цитираним одредбама Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. Гласник РС“, бр. 85/05), а током поступка није било ни спорно, да је у претходној години, тј. у 2007. години тужени ускладио пензије сагласно претходно важећем Закону о војци Југославије.

При наведеном, чак да су корисници војних пензија и били у систему и режиму пензијског и инвалидског осигурања корисника пензија у осигурању запослених у 2007. години, није био испуњен услов за ванредно усклађивање пензија почев од 01.01.2008. године, прописан одредбом чл. 75. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години“) јер је утврђено да је просечно остварена пензија у ФСОВО у 2007. години износила 95% од просечне зараде у Републици Србији у 2007. години, односно да просечне пензије војних пензионера Фонда за социјално осигурање војних осигураника нису у 2007. години биле испод 60% остварене зараде запосленог у РС.

Из напред изложеног произлази да орган туженог није био ни у обавези да донесе решење о ванредном усклађивању пензија, почев од 01.01.2008. године, за 11,06% за тужилоца, као војног пензионера, а самим тим, супротно наводима тужилоца, нема нити неправилног, нити незаконитог рада, дакле основа одговорности, а следствено томе ни штете, јер тужиоцу није ускраћено право на исплату пензије, због

